

STAROSTI PRIJAZNA MESTA IN OBČINE

USPEHI PRI ZAGOTAVLJANJU KAKOVOSTNEGA STARANJA V OBČINI KOČEVJE

Občina Kočevje je po površini ozemlja največja med vsemi slovenskimi občinami. Bogastvo občine, ki jo predstavlja njena velikost, pa pri zagotavljanju kakovostne starosti povzroča nemalo težav. Ena izmed ključnih je razpršenost starejših občanov po vaseh, ki so več kilometrov oddaljeni od mesta Kočevje. Starostniki, ki svojo starost preživljajo doma in prebivajo v oddaljenih vaseh, se namreč težje vključujejo v mestno življenje zaradi različnih ovir. Ena izmed njih je zagotovo oddaljenost od mestnega vrveža, ki onemogoča mobilnost starejših, saj velikokrat nimajo dostopa do nekaterih opravil, kot so nakupovanje in nujni obiski zdravnika.

Razpršenost prebivalstva je velik izziv za občino, ki si prizadeva vzpostaviti razmere, da bodo imeli vsi občani enake pogoje za kakovostno preživljanje starosti. V ta namen občina, v sodelovanju z društvi, nevladnimi organizacijami in institucijami, pospešeno išče nove možnosti, s katerimi bi čim bolj izenačili možnosti med starejšim prebivalstvom, ki biva v mestu in njegovi bližnji okolici ter starejšimi po vaseh.

Z željo izboljšati, olajšati in oplešati starost občina zagotavlja številne projekte in aktivnosti, katere sofinancira oziroma jih zagotavlja brezplačno. Največjo prepoznavnost med projekti je zagotovo dosegel projekt *Sopotniki*, ki vsem starejšim občanom iz občine Kočevje nudi brezplačne prevoze. Dve vozili, ki ju vozi

18 prostovoljcev, zagotavlja občanom mobilnost in s tem večjo samostojnost. V okviru tega projekta lahko vsak, ki potrebuje prevoz k zdravniku, do trgovine, na obisk k prijatelju in podobno, ostane povezan in mobilen. Občina je ta projekt celo nadgradila tako, da je k sodelovanju povabila Javni zavod za turizem in kulturo. Povezava omogoča starejšim, da si v dopoldanskem času v kinu Kočevje brezplačno ogledajo film in se po filmu v prijetnem vzdušju družijo ob kavi. Na ta način občina združuje mobilnost in povezanost ter zagotavlja krepitev socialne mreže. Tako občani, ki so več kilometrov oddaljeni od mesta Kočevje ali pa živijo v njegovi okolici, s projektom *Sopotniki* dobivajo nove možnosti za lažje vključevanje v mestno življenje.

Veliko hvale je v občini in po Sloveniji požel **pilotni projekt prilagoditve bivalnih prostorov**, ki je plod dela društev, nevladnih organizacij in institucij. Ta projekt namreč omogoča, da si invalidna oziroma starejša oseba s pomočjo sofinanciranja občine prilagodi svoj bivalni prostor svojim omejitvam. Sredstva občine pomagajo, da se kopalnica prilagodi njihovim potrebam, se uredi elektroinstalacija na nižje in lažje dostopne točke, razširi vratne odprtine, naredi klančine oziroma montira držala za lažje dostopanje do stanovanj oziroma prostorov. Z omenjenim projektom občina starejšim občanom, ki nimajo dovolj lastnih sredstev, omogoči sofinanciranje prilagoditve v višini 50 % cene storitve. Občanom, ki nimajo zadosti lastnih sredstev

za poravnavanje druge polovice stroškov, pa na pomoč priskoči Območno združenje Rdečega Križa Kočevje oziroma center za socialno delo. Namen projekta je vsem, ki potrebujejo takšno prilagoditev prostorov, le-to tudi omogočili.

Ker se občina zaveda, da je največja dobrina zdravje njenih občanov, se je priključila projektu E-oskrba, ki ga izvaja Telekom Slovenije. Projekt zagotavlja, da se občanom, ki svojo starost preživljajo doma, v njim ljubem okolju, zagotovi varovanje na daljavo. Občina tako vsakoletno omogoča, da 50 občanov pristopi k projektu ter si zagotovi hitro in učinkovito pomoč v primeru nesreče ali težav z zdravjem. E-oskrbo občina posameznim upravičencem sofinancira in zato je za občane cenovno ugodna. Razlog za težavno vključevanje v to storitev je predvsem nezaupanje starejših v tehnologijo, saj so največkrat mnenja, da bo prišlo do vdora v zasebnost. Občina poskuša tovrstne težave odpraviti in v zagotavljanje storitve vključuje prostovoljce, zaposlene v pomoči na domu, centrih za socialno delo in Domu za starejše občane, da poskušajo z ozaveščanjem, predvsem svojcev, storitev približati tistim, ki bi jo nujno potrebovali.

Zavedajoč se, da se v življenju lahko kaj hitro soočiš z boleznijo in s tem povezano (delno) nepokretnostjo, občina Kočevje za svoje občane letno omogoča brezplačno izobraževanje na temo oskrba starejšega svojca. Tečaj poteka pod okriljem Inštituta Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje, usposablja svojce za lažje in boljše domače oskrbovanje starostno onemoglega ali bolnega družinskega člana. Skupina do 25 oseb, ki se udeležijo tečaja, se tudi po zaključku tega

redno mesečno srečuje v skupini svojcev. S pomočjo upokojene fizioterapevtke in drugih prostovoljcev si izmenjujejo izkušnje in delijo dobre prakse.

Ker se prebivalstvo pospešeno stara, je primarna naloga občine aktivno delovanje tudi na področju zdravja, zato občina v proračunu zagotavlja sredstva za nakup vsaj enega AED defibrilatorja na leto, ki se namesti na predelih, ki so od nujne medicinske pomoči oddaljeni več kilometrov. Trenutno je v občini že 36 AED defibrilatorjev, ki omogočajo prvo zdravstveno oskrbo s strani občanov. Ob nenadnih srčnih zastojih lahko občani s pomočjo AED defibrilatorja rešujejo življenja sovaščanov. Da bi bil delež preživelih čim večji, Zdravstveni dom Kočevje večkrat letno zagotavlja brezplačen prikaz reševanja v primeru nenadnega srčnega zastoja. Tovrstna izobraževanja se izvajajo po krajevnih skupnostih v okviru večjih dogodkov, ki jih organizira občina ali Zdravstveni dom Kočevje, v času tedna mobilnosti in ob svetovnem dnevu zdravja.

V občini je mogoče zdravniško pomoč možno dobiti tudi izven mesta, saj Zdravstveni dom Kočevje namreč deluje na več lokacijah. Poleg sedeža na Roški cesti Zdravstveni dom deluje tudi na dveh oddaljenih izpostavah, v Predgradu in v Kočevski Reki. S tem občina omogoča predvsem starejšim občanom lažji dostop do zdravstvenih storitev. V izpostavi v Predgradu pa Lekarna Kočevje zagotavlja tudi priročno zalogo zdravil.

Občina poleg aktivnosti in projektov uresničuje tudi zakonske obveznosti na področju zagotavljanje kakovostnega staranja. Pomoč na domu, ki je v pristojnosti občin, v občini Kočevje izvaja koncesionar

Jutro, zavod za pomoč in nego na domu, na podlagi 10-letne pogodbe. Občanom, ki živijo v domačem okolju, ta storitev omogoča občasno pomoč pri gospodinjskih opravilih, pri ohranjanju socialnih stikov in pri osnovnih vsakdanjih opravilih. Z njo se nadomesti potreba po institucionalnem varstvu in omogoči posamezniku, da lahko čim dlje ostane v domačem okolju. Občina je pri zagotavljanju storitve statistično boljše od drugih občin v Sloveniji, saj storitev omogoča kar 4,7 % starejšim nad 65 let. Da bi bila storitev zagotovljena čim širšemu krogu ciljne populacije, je občina v letu 2019 povečala delež sofinanciranja s 50 na

60 %, s čimer je storitev še bolj približala uporabnikom.

Razpršenost prebivalstva po vaseh je velika ovira pri zagotavljanju kakovostnega staranja. Občina Kočevje se tega dejstva dobro zaveda, zato pospešeno in aktivno išče nove načine kako enakovredno poskrbeti za vse svoje starejše občane. Občina želi približati projekte in aktivnosti vsem starejšim, ne glede na kraj bivanja, in jim na ta način omogočiti starost preživeti doma z občutkom varnosti in pripadnosti družbi. Tudi v prihodnje bo občina iskala nove poti in prisluhnila potrebam starejših.

Mag. Lavra Horvat, Občina Kočevje